

NI POLSCIE
WZŁOTYCH
ni Polsce 70 mil-
tytułu należno-
kolejowe między
i Wschodniemi,
sumy wypłacić
walut zagranicz-
ska jest zanę-
pakiem. Ban-
le niemieckich,
poprzez polskie
czają w znacz-
począwszy od
niemiecki za-
wypłatę owej
ch elektrycznych
we, i oferta ta
ważaną w War-

nicze Niemiec
niez na żydach,
niec a przeby-
se. Oblicza się,
ym należy się
w złotych z ty-
omor nego) ich
pozostawionych
ydotaniu tych
gą oni chwilowo
berliński nie
e wszystkie pie-

PRZECIW-
WSKIE
wa w jednej z
do wystąpięń
skutek pogłoski,
dli byli mje-
ki żydów obi-
nować policja.

o kinemato-
głos Azerezo
venida
roskim stylu
de Amor
"Th. Imperial
la Nolte"

PARANA'
NO
AL
ME
Rs. 80.000\$
" 8.000\$
" 3.000\$
" 4.000\$
" 2.000\$
" 1.800\$
" 3.000\$
" 4.000\$
" 6.500\$
" 7.500\$
" 4.000\$
" 4.200\$
25\$
um.
pre-
40.000\$
18.000\$

mskiej
CZNA
A
ANA
lecamy:
zabawki
460

ch na
yby
a pierwszo-
z własne-
ż dnia wie-
dór kaszni-
w Inianych

ych
OWNA
ubrań
tektury

GAZETA POLSKA W BRAZYLJI

Redakcja i Administracja:
R. Emiliano Pernetta 842
Telefon 4-3-4
Pranumerata roczna:
W Brazyli 15\$000
W Argentynie 7 pez.
Zagranicą 2 dolary
Płatna z góry
Cena numeru \$400
Za Kurytybą \$500

Adres na listy i przesyłki pieniężne:
PAWEŁ NIKODEM
Caixa postal B
Curityba

ZAMIĄST KWIATÓW

"O naprawę Rzeczypospolitej"

4)

Mur pomiędzy Polską a nami

Gdy dobrze przypatrzymy się trudnościom, jakie oczekują każdego konsula, w wykonywaniu powierzonych mu zadań, musimy przyznać, że położenie jego nie jest godnem pozazdrośczenia. W pośrodku oceanu, zostają usypiany mur pomiędzy Parana a Polską. Właściwie wznosi się olbrzymia „drabina jakóbowa”, której szczyt sięga do Warszawy, a podstawa niby ma opierać się o naszą kolonię, lecz w rzeczywistości, drabina jest za krótka i końce jej wiszą w powietrzu, jak wisi Twardowski, między księżycem a ziemią.

wieć naszą kolonię, nie uda się mu. Przekonawszy się, że walka z wiatrakami nie daje rezultatu, że tłuczenie głową o mur, naraża tylko dane indywiduum na guzy na szlachetnym przrządzie do myślenia, «reformator», który rzeczywiście przagnął dobra dla swej kolonji, który chciałby widzieć swe państwo na najwyższym szczeblu poważania, macha na wszystko ręką i staje się prawdziwym abnegatem, którego z odrętwienia może jedynie obudzić zniżka ceny bananów, nałożenie nowego podatku na jego przedsiębiorstwo, lub niespodziewany brak wódki trzeźnowej na rynku.

Po tej drabinie, wiażą na różne intratne stanowiska rozmaici „rzeczoznawcy” Parany i Kolonji Polskiej w Brazylii, którzy polazili przez parę miesięcy wśród nas, zabierali się nawet do różnych rzemiosł lub więcej intratnych rzemiosł, nawet do wypasu świń, porobili różne intryki, pozostawili za sobą tu i ówdzie sporo świądów i nie mają najmniejszej znajomości terenu.

Naturalnie, że wobec takiego stanu rzeczy, instrukcje dawnego konsula przez ich zwierzchników, są niemożliwe do wykonania i noszą w sobie zarodek załamania się naszych przedstawicieli. Stąd też pochodzi owo witanie przybyszących kwiatami, a brzytowanie kamieniami przy pożegnaniu.

„Przed nami nie było nic, my zrobiliśmy wszystko, urządzili i skonsolidowaliśmy polską kolonię. Jesteśmy prawdziwymi odkrywcami Brazylii i Parany, które dzięki naszej pracy, wiedzy i wysiłkom, wyonięły się z czarnego i mgelnego chaosu”, tak utrzymują w Warszawie, łączy wyższej kategorii, i nie zmiądzają swym ciężarem. Pomiedzy wyslanymi do nas przedstawicielami, mieliśmy wielu ludzi znacznej wartości, ludzi dobrej woli, pragnących pracować dla dobra kolonji i wielkości Państwa, a wszyscy wyjeżdżali zniechęceni, rozczarowani i z pustką w sercu, którą zawsze powoduje świadomość niespełnienia zamierzonych prac.

Z pomiędzy tych konsulów, którzy mieli swej opiece powierzoną placówkę w Kurytybie, na oko tak łatwą, każdy prawie przeżył jakieś rozczarowanie i wyjeżdżał z gorczyzą w sercu. Kolonja złożona z wiekszości z potulnych rolników, lojalnych, szanujących wszelką władzę, staje się niemożliwym warsztatem, który naraża każdego na «szyfową pracę» toczenia głazu pod górę, który z hukami i rozmachem spada napowrót na nizinę, i trzeba rozpoczynać pracę od początku. Dobrze jeżeli tocząca się napowrót zawrotna skała nie porwie i nieszczęsnego «Szyfaję» i nie zmiażdży swym ciężarem.

Byłoby dobrodziejstwem, gdyby ludzie poczeli w Warszawie patrzeć na nas swemi oczyma, a nie przez szkła, niezdarnie oszlifowane, dające z samej natury rzeczy, pokraczne obrazy.

Więc wina nie leży w ludziach mających się opiekować nami, lecz w systemie. Pozwalamy sobie na otwartość, jesteśmy szczerzy, lecz mamy do tego prawo. Przemawiamy, jak dzieci winne mówią do Matki, i to jest najprostszą drogą.

Raz trzeba skończyć z temi fiaskami, z tem lamaniem ludzi, mogących i nam i Ojczyźnie, oddać rzetelne usługi. Lecz żeby tak było, trzeba, by Warszawa popatrzała na nas nie przez magiczną lunetę żonglerów, lecz naprawdę jak na swych synów gotowych zawsze do współpracy z Ojczyzną i pragnących móc się tej pracy poświęcić bez przeszkód i zastrzeżeń.

Raz trzeba skończyć z temi fiaskami, z tem lamaniem ludzi, mogących i nam i Ojczyźnie, oddać rzetelne usługi. Lecz żeby tak było, trzeba, by Warszawa popatrzała na nas nie przez magiczną lunetę żonglerów, lecz naprawdę jak na swych synów gotowych zawsze do współpracy z Ojczyzną i pragnących móc się tej pracy poświęcić bez przeszkód i zastrzeżeń.

Pragniemy, by placówki nasze zbliżyły się z zaufaniem do nas, gdyż pomimo nieokreślenia i różnych wad nie jesteśmy ani oporni, ani zbutowani i pewniej jest opierać się na kolonji niż na drapiących się po „drabinie jakóbowej”, gdyż ci akrobaci nie mają od nas mandatu do opiekowania się nami i nie posiadają naszego zaufania.
Jan Chorośnicki

Okręt „Wisła“ w Santos

W przedostatnim numerze podaliśmy wiadomość, że do portu Santos zawinął pierwszy polski okręt handlowy, mianowicie S/S „Wisła”, celem zabrania ładunku kawy do Gdyni i Gdańska. Przyjemnie nam pódac dziś fotografię z owego pamiątkowego wydarzenia. Oto u mola w Santos przed magazynem nr. 15 leży przytoczony nasz statek i przymuje ładunek 3 tysięcy worków kawy. Zdjęcie to zawdzięczamy koleżeńkiej uprzejmości największego z dzienników santoskich, założonego świeżo „O Diario”, który nadesłał nam je, jako dowód sympatii i przyjacielskich uczuć dla Kolonji Polskiej w Brazylii.

MISJE WOJSKOWE ZWIEDZAJĄ POBOJOWISKA

Na zaproszenie rządu włoskiego, przybyły różne misje wojskowe, z krajów, nie uznających sankcji. Generał Bochme, z ministerjum Obrony Krajowej Austrii stoi na czele misji austriackiej, a inne misje, są złożone z oficerów austriackich, węgierskich, albańskich i japońskich.

ZAKUPY DOKONANE PRZEZ WŁOCHÓW W BRAZYLJI.

Oprócz poważnych zakupów kawy i innych produktów, dokonanych przez włoskie ministerjum Wojny w Brazylii, doradca włoski handlowy, przy ambasadzie w Rio zakupił u firmy Raabe w Porto Alegre 9000 worków soczewicy i 4500 worków lizonu. Również zostały wdrożone rokowania, celem zakupu przez włoskie ministerjum Wojny, znaczniejszych partji lucerny i zamrożonego mięsa.

MUSSOLINI INTERESUJE SIĘ SPRAWAMI EGIPITU.

Jest spodziewany w Rzymie przyjazd ambasadora włoskiego w Egipcie, który ma złożyć Mussolinemu ustne sprawozdanie z wypadków politycznych w Egipcie.

SENATOR MARCONI OFIAROWUJE ZŁOTO W DARZE OJCZYZNIE.

Senator Guilherme Marconi ofiarował prezesowi ministrów Mussolinemu, na cele wojenne sztabę złotą, ważącą 660 gramów, pochodzącą ze stopienia różnych medalii i odznaczeń, otrzymanych od włoskiego rządu i rządów zagranicznych, za położone zasługi.

BOMBARDOWANIE NAGALO.

Platowce włoskie bombardowały miasto Nagalo, stolicę prowincji Baló. Wiele domów zostało zburzonych, a między nimi również i ten, który był przed wojną zajmowany przez konsulat włoski.

POSIŁKI DLA RASA KASSY.

Ponieważ ras Kassa nie posiada dostatecznych sił, by stawić skuteczny opór wojskom włoskim, negus wysłał mu znaczne posiłki, pod dowództwem rasalmu.

Czy Włochom starczy sił DO UZYSKANIA PEŁNEGO ZWYCIĘSTWA?

CHWILA SPOKOJU NA FRONTACH ANGLICY WYSYLAJĄ AMUNICJĘ ABISYNCYOM

Włoskie ministerjum propagandy wydało biuletyn, w którym oświadcza, że na północnym i południowym froncie, panuje względna cisza.

Dostrzeżono na terytorjum Angielskiej Somalji, 2500 wielbłądów, wiozących pięć tysięcy skrzyń amunicji, przeznaczonej dla wojska rasa Kassy. Mówią, że anglicy przygotowują liczne karawany, mające dowieźć broń abisyńczykom, gdyż dostawa przez Kenię stała się bardzo trudną, z powodu czujności generała Agostiniego.

POGŁOSKI O STRASZLIWEJ BITWIE

Krażą uporzęczywe, a niepotwierdzone pogłoski, w którym oświadcza, że na północnym i południowym froncie, panuje względna cisza.

WIECIEJ WOJSKA DO O WSCHODNIEJ AFRYKI

Jak donoszą z Dżibuti, doszła tam wiadomość z Addis Abeby, że abisyńczycy przygotowują się do opuszczenia Addis Abeby. Minister Makonem Woide, który w zastępstwie bawiącego na froncie cesarza, jako regent sprawuje rządy cesarstwa, miał już rozkazać, by ważne dokumenty dyplomatyczne zostały wywiezione.

ZIEMIEM DLA KOLONISTÓW

urodzajne, pierwszej klasy, na których rodzi się wszystko: bawełna, allafa, kawa, trzcina cukrowa, banany, pomarańcze, ryż, mandjoka, kukurydza, lizonn, r cynus, orzeszki ziemne, bataty oraz warzywa i owoce wszelkich gatunków. — O dobroci ziemi świadczy, że ALKIER ZIEMI WYROBIONEJ DAŁ W OSTATNIM ZBIORZE DO 420 ARÓB BAWELNY, która się sprzedaje po 23\$000 araba. Pracownicy rolniki ma przy y uprawie bawełny zysku 8.000\$000 z alkra.

W S. Paulo zasadzono już tysiące akrów bawełny! — My, parańczycy, winniśmy zrobić to samo! — Kolonisci! Przyjeżdźcie oglądać nasze ziemie, teraz najlepszy czas.

Klimat zdrowy. — Wysok. od 150 do 1000 mtr. na poz. morza.

Ziemia tak urodzajna, jak w Północnej Paranie, lecz położona korzystniej, bliższko Kurytyby, nad drogą automobilową Kurytyba-São Paulo. — I Dobre połączenie z portami Paranaqua i Santos.

COMPANHIA RIBEIRA S. A. — CURITYBA — PARANA'

Rua Carlross de Carvalho, 72 — Caixa Postal 414 Adres teleg. TERRA — Telefon 9-3-1.

DZIAŁKI po 5, 10 i 20 akrów. Sprzedajemy na raty i za gotówkę. Ceny niskie, kolonisciście dajemy wszystkie gwarancje i ułatwienia.

Zrób się bogatym, osiadając na ziemiach urodzajnych, uprawiając produkty dające doobry dochód, korzystając z możności zbytu za gotówkę.

OPORNI BĘDĄ ROZSTRZELIWANI

Abisyńskie władze w Harrarze ogłosiły nowy dekret mobilizacyjny, ze względu, iż ras Kanau, zażądał posiłków. Nieposłuszni będą rozstrzeliwani.

DORADZAJĄ UŻYCIE TRUJĄCYCH GAZÓW

Dziennik „Lavoro Fascista“ doradza komendzie włoskich wojsk, użycie trujących gazów, z powodu możliwości zastosowania odnośnie do Włoch sankcji zabraniających dostawy ropy do tego kraju.

ABISYŃCZYCY ZAMIERZAJĄ OPUŚCIĆ STOLICĘ

Jak donoszą z Dżibuti, doszła tam wiadomość z Addis Abeby, że abisyńczycy przygotowują się do opuszczenia Addis Abeby.

CAIXA ECONOMICA FEDERAL

(Kasa Oszczędnościowa, gwarantowana przez Rząd Federalny)

KURYTYBA PARANA

W KŁADKI

Celem ułatwień dla szerokiego ogółu, który instytucji naszej daje pierwszeństwo, PARANA'S KASA OSZCZĘDNOŚCIOWA (CAIXA ECONOMICA DO PARANA) otwarła w swych Agencjach następujące rodzaje depozytów:

- I WKŁADKI POPULARNE, bez czeków, z wyjmowaniem w ede regulaminu, do wysokości 20 tysięcy milrejsów, z oprocentowaniem rocznem 5%
- II WKŁADKI OGRANICZONE, podejmowane przy pomocy czeków, do wysokości 20 tysięcy milrejsów, oprocentowanie roczne 4 1/2%
- III WKŁADY HANDLOWE, podejmowania wolne przy pomocy czeków, do wysokości 50 tysięcy milrejsów, oprocentowanie roczne 4%
- IV WKŁADY SPECJALNE, podejmowania wolne, czekami, do granicy 100 tysięcy milrejsów, z oprocentowaniem rocznem 3%. — W tym dziale przyjmują się także wkłady bez ograniczania wysokości, lecz z oprocentowaniem 2% rocznie.

WKŁADY NA TERMIN

CAIXA ECONOMICA DO PARANA przyjmuje także WKŁADY NA TERMIN, przy najniższym wkładzie 50.000\$000, terminie najmniej jednoročním, z oprocentowaniem 5 procent.

Wszystcy piją piwa Imperial Pilsen i Astra Pilsen z ATLANTYKI

TELEFON 790 791 - DEPOSITO: TELEFON 709

Wiadomości Parańskie

Cruz Machado obchodzi 25-lecie

Największa z kolonii polskich w Paranie, a po Erechim i Guarany największa z osad naszych w Ameryce Południowej — Cruz Machado obchodzi w roku bieżącym 25-lecie założenia. W związku z tą rocznicą otwartą zostanie w pierwszych dniach maja w Cruz Machado Wystawa Rolnicza, która ma przedstawić dorobek osady. Inicjatywę do urządzenia wystawy dał miejscowy proboszcz ks. Fr. Madej, a organizuje ją Związek okręgowy Towarzystw Rolniczych i Oświatowych, prace przygotowawcze przeprowadza kierownik okręgu, nauczyciel p. Stanisław Wieloch.

Jak się dowiadujemy, protektor nad wystawą w Cruz Machado przyjął Pan Gubernator Manoel Ribas i przybędzie on osobiście na uroczystości. W związku z wystawą rząd stanowy wysłał do Cruz Machado agronoma i weterynarza, aby zbadali potrze-

by miejscowych gospodarstw i udzielili rolnikom fachowych porad.

Do Komitetu Honorowego wystawy zostali zaproszeni pp.: federalny inspektor rolnictwa, dyrektor stanowego departamentu rolnictwa, prefekt municypium União da Victoria, inspektor szkolny w Cruz Machado oraz jeden z posłów do Kongresu Federalnego. Z polskiej strony do tegoż Komitetu wchodzi pp. Konsul Rzplitej, pierwszy przez Związek Rolników Stanisław Pajewski z Affonso Penna, obecny przez Zw. Roln. Romuald Krzesimowski z Dorizonu, oraz Roman Paul z Malletu z tytułu zasług swych dla kolonii i całego okręgu malletańskiego, jakoteż dr. Ludwik Wolski, radca prawny C.Z.P., rodem z tamtych stron.

Organizatory wystawy liczą na jaknajdalej idącą współpracę wszystkich osadników w Cruz Machado.

Komunikat Konsulatu Generalnego R. P. w Kurytybie

rua Andre de Barros 528

Stosownie do zarządzenia Ministra Skarbu z dnia 20. 12. 1934 i z dnia 28. 3. 1935 r. Konsulat Generalny R. P. w Kurytybie zawiadamia, że w czasie od dnia 1 marca 1936 do dnia 15 czerwca 1936 przyjmuje do wymiany talony od obligacji 5% Państwowej Pożyczki Konwersyjnej z roku 1924 na nowe arkusze kuponów procentowych za 10-lecie 1935-1945.

W myśl powyższego, wszyscy posiadacze w. w. obligacji zamieszkał w stanie Paraná, Sta Catharina, Rio Grande do Sul i Matto Grosso, powinni złożyć osobiście w Konsulacie Generalnym lub przesać pocztą (listem poleconym lub wartościowym) swe talony, które Konsulat Generalny R. P. wymieni w Urzędzie Długów Państwa w Warszawie na nowe arkusze kuponów procentowych.

Osoby przesyłające talony do wymiany powinny podać: 1) Nazwisko i imię właściciela obligacji, 2) Dokłady adres, 3) dokładne wyszczególnienie ilości talonów i od jakich obligacji (wartości i Nr.) oraz 4) nadać znaczek pocztowy za 700 reisów.

Konsulat Generalny zaznacza, że po dniu 15 czerwca 1936 nie będzie już przyjmował talonów do wymiany, a posiadacze ich będą mogli wymienić je tylko bezpośrednio w Urzędzie Długów Państwa w Warszawie. Termin wydawania nowych arkuszy kuponów procentowych, po otrzymaniu ich z Urzędu Długów Państwa, Konsulat Generalny R. P. poda do publicznej wiadomości za pośrednictwem prasy polskiej w Brazylii.

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ POLSKIEGO MORZA W BRAZYLJI

podaje niniejszem do wiadomości, że nowy Zarząd na 1936 rok, wybrany na Walnym Zebraniu Członków T-wa P. P. M. w Kurytybie w dniu 10 stycznia br. składa się z następujących osób: Prezes Hon. Stef. Strzemiński, Prezes Włodzim. Radomski, I Wiceprezes Rom. Łuszczewski, II Wiceprezes Wanda Marcinowska.

POSTERUNEK WETERYNARYJNY „VITAL BRASIL“

Świeżo otwarty w Kurytybie przy ul. Riachuelo nr. 442, pod fachowym zarządem weterynarza dra Gilberta Nascimento, który przyjmuje zainteresowanych codziennie od godziny 9 do 11-tej

Fachowe porady całkiem darmo!

Ochroniajcie swoje zwierzęta wypróbowanymi preparatami **INSTITUTU VITAL BRASIL**

Skład: Rua Riachuelo, 442 — Kurytyba — Telefon 1-4-6-9

Udzielamy listowych porad rolnikom we wnętrzu kraju.

Nowa polska placówka handlowa CHARUTARIA AYMORÉ

Właśc. Marjan Bembnowski

Curitiba — Rua Barao do Rio Branco, 13 — Telefon 969

Poleca Rodakom wszelkie gatunki papierosów w bibułkach i paljach. Cygara wszystkich fabryk. Tytoń, palja, cygarniczki, tubki do tytoniu, zapalniczki, fajki, papierosnice.

HURTOWNIE I DETALICZNIE

Dla pp. wędziarzy 1 kupon ceny hurtowne

POPIERACIE HANDEL POLSKI

Ksiądz Białowas do Polaków w Porto Alegre

Do Kurytyby przybył w ub. tygodniu ks. Antoni Białowas, który przez szereg miesięcy pracował wśród polaków w Porto Alegre. Został on tam wysłany przez Ks. Prymasa Hłonda, na prośbę portalegreńskiej Kurji arcybiskupiej. Ksiądz Białowas odwiedził naszą redakcję i przy tej sposobności wręczył nam poniższy list pożegnalny do rodaków w stolicy RGRS.

Kurytyba 8-III 1936.

Do
Kolonji polskiej w Porto Alegre
Pozdrowienia!

Na wstępie zawiadamiam Was, moi kochani, że prowadzony Waszymi szczerymi życzeniami „szczęśliwej drogi” — zdrowo i bez ważniejszych wypadków, do tymczasowego celu swej wędrówki tj. do Kurytyby dojechałem. Podróż odbyłem pod silnym wrażeniem żywiołowej wprost manifestacji, jaką Kolonia polska w Porto Alegre starała się mnie uścić w chwili odjazdu. Pozostają jeszcze pod urokiem tak rzetelnego pożegnania, chciałem tym listem otwartym wyrazić Wam serdeczne podziękowanie za Waszą miłość i przywiązanie. Wiecie wszyscy dobrze, w jakich ciężkich okolicznościach przyszło mi wśród Was pracować i jak wiele przykrości i szklan doznałem (wiecie od kogo) za to

Syndykat Dentystów

Parański Syndykat Odontologiczny z siedzibą w Kurytybie zawiadamia nas przez swego sekretarza generalnego p. Józefa Campelli, że instytucja ta została uznana świeżo przez Rząd Federalny. Adres Syndykatu: rua 15 de Novembro 163, 2 piętro.

„Gazeta do Povo” święci 16-lecie swego istnienia

„Gazeta do Povo”, wielki dziennik parański, którego naczelnym redaktorem jest Saporski Netto, wybitny dziennikarz i wnuk nestora kolonii polskiej w Paranie, święciła dnia 3-go bm. 16-letnią rocznicę swego istnienia. Pismo to przed cały czas swego istnienia starało się zawsze służyć rzetelnie tak Brazylii, jak i naszemu Stanowi, dzierżąc wysoko sztabar uczciwości dziennikarskiej. Pomiędzy licznymi życzeniami z okazji rocznicy 16-u lat pracy i wysiłków, które „Gazeta do Povo” odebrała ze wszystkich stron kraju, nie może zabraknąć i życzeń „Gazety Polskiej” które składamy na ręce zaśluzonych i utalentowanych dziennikarzy, posła Acira Guimaraesa i Saporskiego Netto.

Uroczystość w Affonso Penna

Jak już o tem donosiliśmy, w niedzielę 16-go odbędzie się wspaniała uroczystość, w Affonso Penna, zorganizowana przez tamtejsze T-wo Oświatowo-Rolnicze. Znakomita droga, łatwa komunikacja na samo miejsce zabawy, wspaniale zaopatrzone bufet i liczne rozrywki, świetnie zapowiadający się bal wiejski, sprowadzą bez żadnego wątpienia, liczne tłumy wycieczkowiczów, do Affonso Penna, w przyszłą niedzielę. Zwracamy uwagę czytelników, że Kolonia Affonso Penna, zawsze patriotyczna, ofiarna i nieuchylająca się od pracy społecznej, zasługuje całkowicie na nasze poparcie, zwłaszcza, że dochód z zabawy, będzie użyty na utrzymanie szkoły.

Poważny wypadek samochodowy

W przeszłym tygodniu, samochód ciężarowy, kierowany przez żołnierza Philadelfa Rodriguesa, z 5-go pułku artylerji, wiozący kilkanaście rodzin z pogrzebu,

JUŻ NADESZŁY SŁYNNNE RADJO ODBIÓRNIKI AIRLINE

ostatnie słowo techniki radjowej

Kto jeszcze nie posiada aparatu radjowego, niech odwiedzi skład firmy

PARANPOL

Emiliano Rimak & Companhia

Praca Coronel Enéas 48 — Telefon 1-7-6-1

celem przekonania się o jakości odbiorników AIRLINE i bezkonkurencyjnych cenach

Polacy, żądajcie zawsze i wszędzie polskich ołówków MAJEWSKIEGO i piór do pisania WASILEWSKIEGO

CASA MARSELHA

Nie jest reklama tylko rzeczywista prawda

Sprzedajemy artykuły dla pań i panów po cenach niebywale niskich. Zawsze na składzie duży wybór torebek damskich, pończoch, rękawiczek, skarpetek, krawaty, koszule i gotowe ubrania od 40\$000

CASA MARSELHA

Av. João Pessoa, 28 — Kurytyba

MÓWI SIĘ PO POLSKU

Przerwany drut elektryczny spowodował śmierć chłopca

W przeszły czwartek, 8-letni chłopiec, Dionisio Tina, bawiąc się na ulicy, dotknął się drutu elektrycznego, który przed chwilą urwał się i spadł na ulicę. Ponieważ siła prądu wynosi 120 kilowatów, chłopak został porażony. Towarzysz chłopca, 13-letni Luiziński, widząc co zaszło, pobiegł przywołać kogoś starszego na pomoc. Przechodzący pieszeń, nazw. Miguel Lourenço zawiadomił telefonicznie policję o zaszłym. Zbiegła się rodzina ofiary i sąsiedzi, lecz pomimo wszystkich wysiłków uratowania nieszczęsnego, chłopiec oddał ducha w momencie, gdy nadjechał ambulans pogotowia ratunkowego.

Na dochód Opleki Społecznej C.Z.P. i Junaka w Ponta Grossie

W niedzielę dnia 16 lutego wieczorem odbędzie się w Sali Tow. „Odrodzenie” w Ponta Grossie przedstawienie teatralne „FATALNA SZAFKA” wesola komedycja w jednym akcie, połączona z baletem.

Tego samego dnia po południu odbędą się na boisku junackim mecze koszykówki i siatkówki, które rozegrają drużyny junaczków z Kurytyby i Ponta Grossy.

Wyjazd z Kurytyby nastąpi dnia 15 lutego pociągiem rannym — po niższej cenie.

Kto chce wziąć udział w wycieczce do Ponta Grossy, zechce się zgłosić do „Junaka”.

Szaleniec przyczyną porażenia kilku osób

Rolnik, pochodzenia włoskiego Francisco Favoreto, zamieszkały w Campo Magro, cierpiał od kilku lat na zaburzenia umysłowe. Kilkakrotnie zamykany do szpitala warjatów; parę razy został uwolniony, jako wyleczony, a kilka razy zdołał zbiec z zakładu. Ostatnio od roku okazywał znaczne polepszenie.

WSPOMNIENIE POŚMIERTNE

W dniu 18. stycznia rozstał się z tym światem w Portão tamtejszy długoletni mieszkaniec, **S. P. JÓZEF DUDEK** w wieku lat 68, pozostawiając w żałobie 4 synów, 2 córki i 13 wnuków. Zmarły pochodził z Polski, do Brazylii przybył w roku 1884, osiedlając się w Thomas Coelho.

Cześć Jego pamięci!

Nowy okres egzaminów GIMNAZJUM NOVO ATENEU

ma zaszczyt zawiadomić Sz. Rodziców, że przyjmując się kandydatów do składania egzaminów na rok 1936. Także przyjmuje się uczniów i uczennice na **wolny 3-letni kurs**, który uprawnia do studiów na Uniwersytecie Parańskim. Do tego kursu składanie egzaminów nie jest wymagane. **Kursy dzienne i wieczorowe.**

Blisze informacje: ul. Aquidobam 278 Kurytyba.

Comp. de Terras Norte do Paraná

ORLE

DRUGA REZERWA POLSKA NA ZIEMIACH KOMPANJI ANGIELSKIEJ PÓŁNOCNEJ PARANY

Po zapełnieniu pierwszej Rezerwy Polskiej, zwanej WARTA, Cia zarezerwowana drugi obszar pod nazwą „ORLE” dla kolonizacji polskiej, tak dla osiadłych już w Brazylii, jak i świeżo emigrujących z Polski.

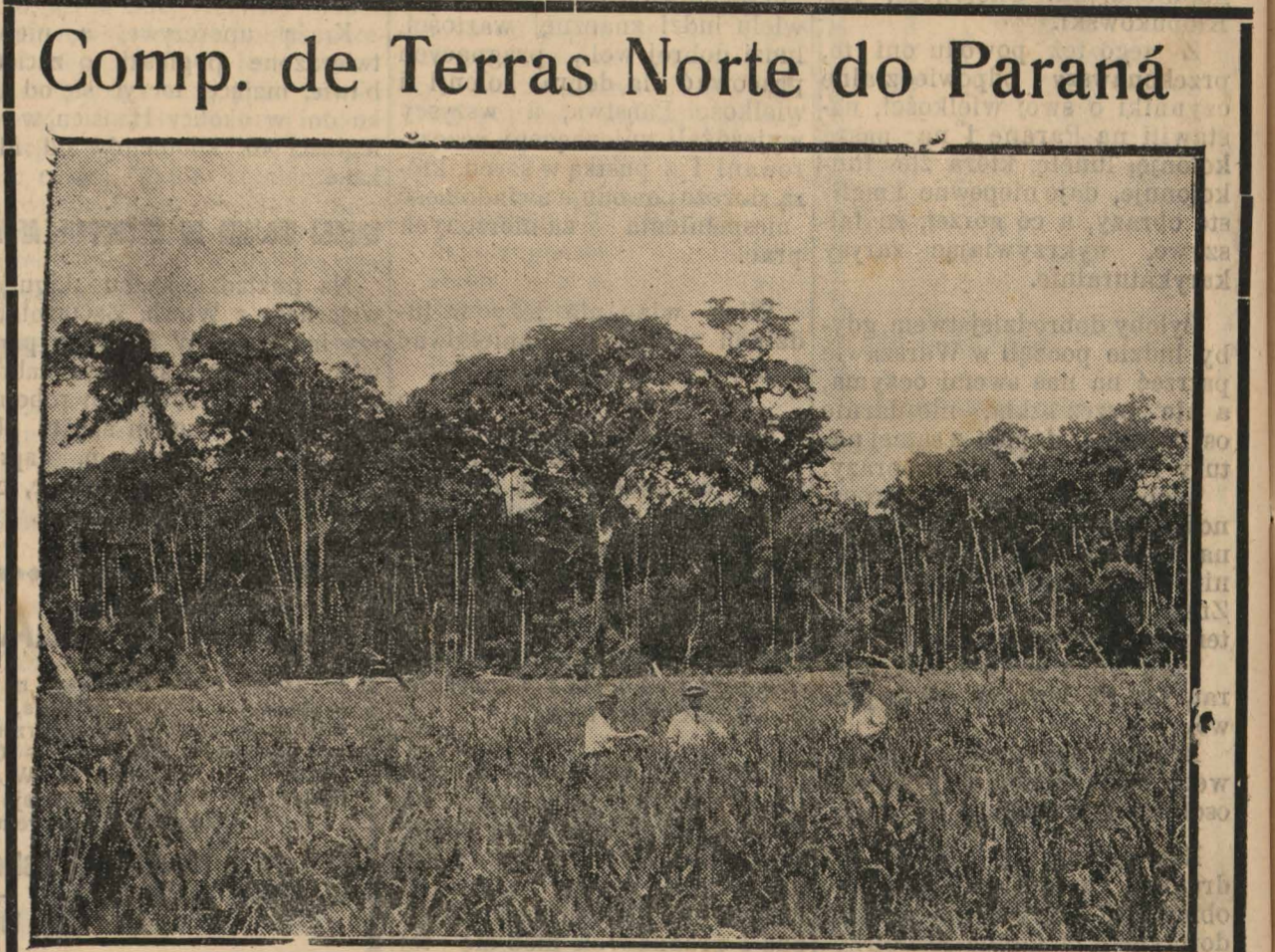
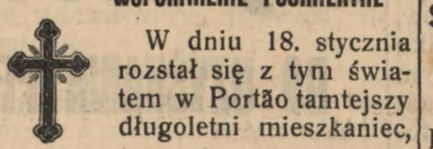
ORLE leży w dorzeczu rzeki Pirapó, w odległości 14 km. od Rolandji i 18 km. od ARAPONGAS stacji kolei w budowie. Rolandja, miasteczko już spore, jak i Arapongas, są połączone z ORLEM wyśmienitymi drogami automobilowymi.

ORLE leży na wysokości 600 do 800 m. ponad poziom morza. Ziemia pierwszorządna, z dobrą wodami, o wielkiej wydajności kawy, bawełny, ryżu, drzew owocowych, etc. Teren fality, zalesiony gatunkami drzew jak: peroba, cabriuva, cedar, pau d'alto, palmito i innymi, świadczącymi o wielkiej wydajności ziemi.

ORLE ze względu na wysoki poziom i zupełny brak bagien, nie może mieć malarji.

CENA LOTÓW, od 5 aktrów wzwyż po 400 za akier, gotówka lub na czteroletnie spłaty z 8 proc. rocznie od pozostałego kapitału.

Blisze informacje udzielają: **Companhia de Terras Norte do Paraná: S. Paulo, rua 3 de Dezembro 48, Cx. p. 2771.** Londrina: Dyrekcja tejże Kompanji. **Cambara — Paraná: IGNACY SZANKOWSKI,** Główny Agent tutejszej Kolonizacji Polskiej, który wydaje też BILETY DARMOWE z Cambara aż na ORLE. **ZAPRASZAMY** wszystkich do zwiedzenia naszej Kolonji, bez obowiązku kupna i z powrotnym biletem darmowym.

Widok z Rezerwy Polskiej w Londrynie

— Jakto? — wyjął po chwili — na Peczili? Przecież «My-Boy» znajdował się u wschodnich brzegów! Jakimże więc sposobem znalazł się w tych okolicach?

Japończyk skrzywił usta, co zapewne miało znamionować uśmiech.
— Bardzo prostym — rzekł, wzruszając lekko ramionami. — Tajfun uniósł was na zachód, zapewne przez cieśninę między Jezo a wyspą Urup... dziękować wam tylko trafowi, iż nie rozbiłście się w tak wąskim przejściu! Rzeczywiście nader szczęśliwy traf!

Smith na chwilę zanemówił.

Jego doświadczenie marynarskie nie pozwalało mu wierzyć, by statek bez woli dowódcy i załogi mógł przebyć tę wąską, krętą i dość długą cieśninę, nie roztrzaskawszy się o pierwszą lepszą skałę lub podwodny kamień, jakimi gęsto usiana jest wspomniana przez japończyków cieśnina.

— To niemożliwe! — zakrzyknął, trzęsąc energicznie głową.

— A jednak tak! — powtórzył suchym tonem japończyk. — Z powodu ciemności i nawałnicy nie dostrzeżeliście brzegów, a co do faktu przebycia cieśniny, to nie przeczę... wypadek to rzeczywiście niezwykły, podobny raczej do cudu, niż do rzeczywistości.

Kapitan otworzył usta, chcąc jeszcze przemówić, lecz japończyk, dostrzegłszy to, dorzucił, akcentując dobitnie każde słowo:

— Zresztą... wszelkie starania pańskie celem przekonania się, gdzie się znajdujecie, nie wydadzą żadnego rezultatu i dlatego dalszą rozmowę no ten temat uważam za bezcelową. Natomiast proszę oświadczyć się wyraźnie, czy pan, jako dowódca jachtu przyjmującego nasze warunki, czy też nie? Daję panu trzy minuty czasu do namysłu!

Pretwicz, korzystając z momentu, kiedy Smith spojrział na niego, skinął głową na znak, iż propozycję japończyka przyjąć należy.

— Przyjmuję! — rzekł kapitan, mrużąc oczy porozumiewawczo ku Pretwiczowi.

Japończyk skinął obojętnie głową, jakgdyby konstatając, iż w takim razie wszystko jest w porządku i, zwróciwszy się do Ozari, począł z nią rozmawiać półgłosem.

Stojący obok towarzysza jego dorzucił co chwila do rozmowy parę słów.

Rozmowa stawała się miejscami bardzo gorąca.

Ozari zrazu trzęsła z uporem głową, jakgdyby sprzeciwiając się czemuś, lecz po chwili, przekonana widocznie wywodami japończyka, uspokoiła się.

— Kochany kapitanie! — zwróciła się do Smitha. — Wola tych panów jest, abym udała się na «My-Boy'a» i, mając rozkaz pański w ręku, załatwiła sprawę sprowadzenia tutaj pasażerów i załogi jachtu. Panowie i marynarze, którzy z nami przybyli, pozostaną tutaj. Proszę więc pana, kapitanie, o skreślenie paru słów stosownej treści do pańskiego zastępcy na jachcie.

— Pani sama uda się na «My-Boy'a»? — z niepokojem w głosie zapytał Pretwicz.

Japonka roześmiała się wesoło.

— Proszę się o mnie nie obawiać! Pojadę pod dobrą eskortą i pod jej opieką sprowadzę tutaj naszych przyjaciół. Dowidzenia!

Skinęła głową Pretwiczowi i zwróciła się do Smitha, z przypomnieniem o napisanie polecenia.

Kapitan skreślił parę słów na kartce, wydartej z notatnika i wręczył ją japońce.

— Dowidzenia! — rzekła ona jeszcze raz i zwróciła się ku oczekującym na nią japończykom. —

Starszy z nich, wziął z jej dłoni kartkę; przebiegl jej treść szybko oczyma i bez słowa zwrócił ją Ozari.

Podniósł się z krzesła i rzucił parę słów towarzyszowi.

Ten poskoczył ku drzwiom, znakiem ręki przywołał jednego z konwojentów i począł doń szeptać półgłosem, wskazując ruchem głowy Pretwicza i kapitana oraz pozostałych w sali marynarzy.

Następnie zwrócił się do Pretwicza.

— Panowie zechcą udać się za tym człowiekiem do pokoju, przeznaczono dla nich na spoczynek! Trochę może będzie panom niewygodnie — dodał, odsłaniając białe zęby w uśmiechu — lecz trudno! Jak panowie widzicie, przytulisko nasze nie jest zbyt komfortowe... w każdym razie jednak postaram się, by panom zapewnić jakie-takie wygody. Życzę dobrej nocy!

Sklonił się im wytwornie, zapraszając jednocześnie ruchem ręki do wyjścia.

V

Pokoik, do którego zawiódł ich konwojujący, znajdował się na piętrze budynku.

Dwa żelazne iółka, stół, parę taboretów i umywalnia stanowiły jego całe, więcej niż skromne meblowanie.

Jedyne okno znajdujące się w nim było otwarte i przesłonięte białą, płócienną zasławką.

Konwojujący, skloniwszy się im, wyszedł, przymykając za sobą drzwi.

Smith, przeczekawszy parę minut, przysunął się do Pretwicza, stojącego obok okna.

Patrzali razem w ciemną dal, z której dobiegał szum i łoskot uderzających o przybrzeże morskich fal.

— To wszystko jest kłamstwem! — szepnął wreszcie Smith, pochylając ku majorowi. — To nie są przemysłowcy! — dodał tonem głębokiego przekonania.

Pretwicz spojrział nań pytająco.

— Tak! — potwierdził Smith, przysuwając taboret i siadając na nim. — Ten niby ich przywódca nie wyznaje się nie w dziedzinie geografji, co nie licuje zupełnie z jego stanowiskiem przemysłowca. Ci ludzie zazwyczaj orientują się wybornie tak na lądzie, jak i na morzu.

— A tak? — zapytał Pretwicz siadając na parapecie okna.

Kapitan machnął lekceważąco ręką.

— Idjota! Kompletny idjota! — zakrzyknął. — Twierdził, naprzykład, że tajfun przeprowadził nas przez cieśninę między wyspą Jezo, a Urup!

Zrazu nie polapałem się w sytuacji, lecz po chwili już przypomniałem sobie, że Urup jest trzecią z kolei wyspą na Kuryłach, oddzieloną od Jezo wyspami Iturup i Kunaszyr... więc nie może istnieć cieśnina między Urup, a Jezo.

— Po drugie — Smith wybuchnął głośnieym śmiechem — zatoka Peczilli znajduje się przy brzegach Chin, oddzielona od Japonji cieśniną Koreańska i Żółtym Morzem.

A ten wielki geograf umieścił ją gdzieś tuż przy Kuryłach!

Paradnel! Conajmniej o 5 stopni dalej na wschód! — zanosił się od śmiechu, drgając swą potężną postacią, aż trzeciowy taboret trzeszczał pod nim podejrziwie.

Pretwicz postanowił nie wstajemniczać kapitanowi w podejrzenia, jakie od pewnego czasu zasiał mu głęboko w myślach. Jednakowoż pragnąc się dowiedzieć, w jakich mniej więcej okolicach ugrzązi «My-Boy», pociął szcegółowo wypytywać Smitha o jego w tym względzie zdanie.

Ale to jest ten sam officer z Placu Broni w Tokio. Upewniwszy się w tem, Pretwicz zrozumiał, iż ślepy traf postawił go w obliczu jednej z największych bodaj tajemnic, jakie kiedykolwiek miały miejsce w kraju Wschodzącego Słońca.

Pojął on również i to, że w razie odkrycia jego prawdziwego nazwiska ci dwaj ludzie udający-przemysłowców bez chwili wahania skończyliby z nim odrazu.

Naturalnie, unicestwiając go, musieliby równocześnie unicestwić również i wszystkich pasażerów «My-Boya» wraz z jego załogą, lecz był pewnym, że japończycy nie cofnęliby się przed tym okrutnym krokiem.

Niedarmo Macready, zaznajamiając go w «Klubie Dyplomatów» z charakterem ludzi Wschodu, a zwłaszcza synów «Wschodzącego Słońca», określał ich mianem najbardziej bezwzględnych na świecie istot.

Nie nleża najmniejszej przeto wątpliwości, że w razie potrzeby «przemysłowcy» wymordują wszystkich na «My-Boy'u», zaś sam statek zatopią, zacierając temsamem wszelkie ślady tak podróznym, jak i jachtu.

— Pójdzie to wszystko na karp tajfunu i już nikt na świecie nie ujrzy ni nas, ni też «My-Boya»! — zakochał w myśli i postanowił wywieźć w pole chytłych japończyków.

Rzekł przeto najbardziej obojętnym, na jaki się mógł zdobyć tonem, iż przyjmuję wszelkie warunki, jakie przed chwilą szanowni gentlemani zakomunikowali i jemu i kapitanowi za pośrednictwem Miss Ozari, prosi tylko, aby odwieziono go jaknajprędzej do Jokohamy, gdyż czekają tam nań pilne handlowe sprawy, co do załatwienia których, ze względu na to, że wyjeżdżka do Sendai miała potrwać tylko dwa dni, nie zostawił żadnych rozporządzeń.

Jest również zgóry przekonany, że wszyscy podróżni, nie wyjąwszy i miss Alice Hoovard, będą tego samego co i on zdania.

Co się zaś tyczy załogi «My-Boya», to on nie ma tu nic do powiedzenia, gdyż nie jest właścicielem statku.

Zresztą głos w tej sprawie należy się w pierwszym rzędzie kapitanowi Smith, jako faktycznemu dowódcy statku.

Słowa jego przyjęte zostały przez japończyków z widocznym zadowoleniem.

Spojrzenia ich skierowały się teraz ku Smithowi, który robił wrażenie nie niezbyt orientującego się w sytuacji.

Wodził on wciąż wzrękiem od Ozari do Pretwicza, jakgdyby nie wiedząc co powiedzieć i jak postąpić!

Wreszcie do namyśle rzekł, zwracając się ku Ozari:

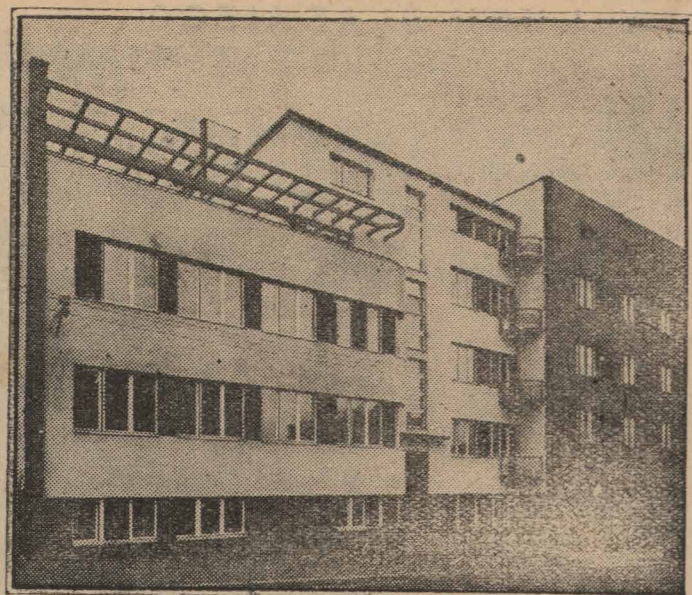
— Niechaj pani zapyta tych panów, gdzie my faktycznie znajdujemy się obecnie? Czy na wysokości Jezo, czy też...

Słowa jego przerwał starszy z japończyków, używając całkiem poprawnej angielszczyzny:

— Statek pana, kapitanie, osiadł na jednej z raf, okalających mało znaną wysepkę na morzu Peczilli. To wszystko, co mogę panu powiedzieć, — dodał z naciskiem, marszcząc swe krzaczaste brwi.

Smith wybaluszył na niego oczy, w których malowało się bezgraniczne zdumienie.

Dom sportowy w Katowicach

BRAK PROPAGANDY POLSKIEJ W BRAZYLJI

Zeszedł już szereg miesięcy, jak w Argentynie pojawiły się filmy polskie „Sztandar Wolności” i „Pogrzeb Marszałka Piłsudskiego”. Filmy te obeszły wszystkie znaczniejsze środowiska w Argentynie, były pokazywane nawet w Montevideo oraz w Misiones.

Ważne to zdarzenie zostało zanotowane nie tylko przez prasę, ale odbiło się również silnym odgłosem w listach, skierowanych do naszej redakcji. Jedne listy wyrażają zachwyt, uznanie i wdzięczność. Są to listy czytelników naszych w Urugwaju i w Argentynie. Z Misiones proszą nas specjalnie o wyrażenie publicznego podziękowania Związkowi towarzyszy misjonersko-pargwajskich, w szczególności prezesowi tej federacji, panu Michałowi Zubrzyckiemu z Apostoles, za umożliwienie oglądania tych filmów w Posadas. Na zapowiedziany dzień zjechały się rodziny osadnicze z wnętrza terytorium, z Apostoles, Azary, Korpusu i pikad leśnych w okręgu L. N. Alem — i wróciły do domu z podniesionymi sercami, jakby silnie z Ojczyzną związane.

Listy z Brazylii natomiast wyrażają tylko zapytania. Bo choć

ona bliższa jest Polsce co do położenia, choć zbiorowość polska jest tutaj sporo większą — o filmach tych dotychczas głucho. Przez 9 miesięcy po śmierci Marszałka nie znalazł się nikt, kto by te filmy sprowadził. Do kogo rzecz ta należy? Jużci, że nie do pojedynczego osadnika w Guarapuawie czy w Guarany!

O potrzebie pokazania Polski nowoczesnej i wielkich dni pogrzebu Marszałka nie trzeba słów tracić. Kalendarz nasz na 1936 rok, który przyniósł trochę obrazków w tym przedmiocie, miał wielkie powodzenie. Wiadomo nam, że Czytelnicy wycięli odnośne obrazki z kalendarza i Gazety i ozdobili nimi ściany.

Ilustracje w piśmie czy kalendarzu nie mogą wszelako zastąpić obrazków ruchomych. Trzeba, aby i w Brazylii każda znaczniejsza miejscowość, gdzie się nasi skupiają, miała możliwość oglądnięcia filmów, pokazywanych w Argentynie.

Apelujemy do Centralnego Związku Polaków, aby zajął się tą sprawą i zorganizował pokaz polskich filmów dla ćwierci miliona Polaków w Brazylii.

Ze świata

Ważne zajścia w Egipcie.

Sytuacja w Egipcie stała się bardzo poważna. Mówią, że król Fuad zamierza stworzyć rząd pałacowy, o charakterze dyktatury, którego kierownictwo powierzyłby szefowi gabinetu Alemu Maherowi Paszy.

Strajk studentów.

W całym Egipcie wybuchł strajk studentów wszystkich uniwersytetów. Tysiąc dwieście słuchaczy uniwersytetu w Gizie postanowiło wyruszyć do Kairo, lecz drogi i mosty zostały zamknięte. Z Kairo wyruszyło do Gizy kilka szwadronów kawalerji egipskiej.

Chcieli spalić szkołę.

Studenty Egipskiej Szkoły Zaw. usiłovali podłóżyć ogień pod budynek szkolny. Policja strzelała do studentów śrutem. Kilku studentów jest rannych.

W Madrycie kobiety rozstrzygną wybory.

W Madrycie znajduje się uprawnych do głosowania 537-208 wyborców. Ponieważ kobiety posiadają

znaczną większość, bo 304.655 głosów, one to rozstrzygną przyszłe wybory.

Front jednolity przeciw żydom w Palestynie.

W Palestynie, muzułmanie łączą się z chrześcijanami, by stworzyć jeden front jednolity przeciw żydom.

Smutne warunki robotników w Sowietach.

Pewien szwedzki inżynier, który spędził trzy lata w Rosji, po powrocie do kraju publikuje swe wrażenia pobytu w Sowietkiej Rosji. Według jego wynurzeń, robotnicy w Rosji cierpią straszną nędzę. Kończy on swój opis następującymi słowami: „W rajach proletariackim”, robotnik nie jest niczem więcej, jak zgłodniałym psem, do tak smutnych bowiem warunków został doprowadzony przez bolszewizm.”

Wydalono z Indji Holenderskich kilku japońskich dziennikarzy.

Z powodu krytyki holenderskiej policji w Indjach Holenderskich, przez kilku dziennikarzy japońskich, zostali oni wydalen z terytorium podlegającego jurysdykcji niderlandzkiej. Z powodu tego zaistniało napięcie między Japonją a Holandją.

MALA REAL INGLEZA

Sprzedaje się sztykarty 3-jej klasy do Europy, jak: do POLSKI, ŁÓ-TWY, IRLANDJI, CZECHOSŁOWACJI, JUGOSŁAWJI, AUSTRJI, RUMUNJI, BESARABJI etc.

DATY ODJAZDU OKRĘTÓW
Z E S A T O S

DO MONTEVIDEO I BUENOS AIRES		ZE SANTOS DO EUROPY	
H. PATRIOT	18 lutego	ASTURIAS	17 lutego
ARLANZA	26 lutego	H. BRIGADE	24 lutego
H. MONARCH	3 marca	ARLANZA	7 marca
ALCANTARA	6 marca	H. PATRIOT	9 marca
H. CHIEFTAIN	17 marca	ALCANTARA	16 marca
H. MONARCH	3 marca	H. MONARCH	23 marca
ALCANTARA	6 marca	H. CHIEFTAIN	6 kwietnia
H. CHIEFTAIN	17 marca	ASTURIAS	13 kwietnia
H. PRINCES	31 marca		
ASTURIAS	4 kwietnia		

CIA. MARTE
Rua 15 de Novembro 257 - 261 - Kurytyba.
CAIXA POSTAL, 220 — TELEFO 451.

Nowe Chmury na Horyzontach Europejskim.

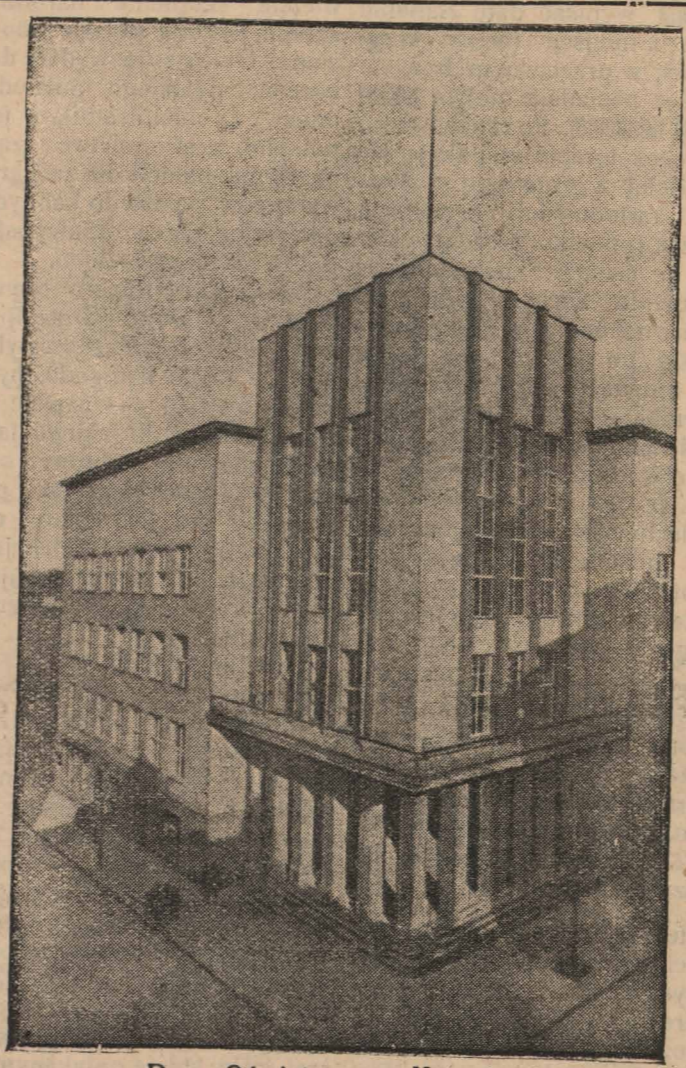
Rząd francuski obawia się czy Niemcy, korzystając z zamieszania, nie zechcą złamać traktatu i nie obsadzą pasa granicznego zdemilitaryzowanego wojskiem. Rząd francuski zapytał jakim byłoby stanowisko w takim wypadku rządu włoskiego. Z Rzymu odpowiedziano, że rząd włoski będzie postępował solidarnie z francuskim. Włochy mają zaledwie siedem dywizyj zajętych w Afryce, więc mają dostateczną ilość ludzi, a tylko ewentualnie mogłoby im zabraknąć broni i amunicji.

Japończycy naruszyli granicę sowiecką

Donoszą z granicy sowiecko-mandżurskiej, iż w okolicy Grodkow, czterech japończyków i mandżurów przekroczyło granicę sowiecką. Gdy straż sowiecka chciała ich uwięzić, ludzie ci pocięli się odstrzeliwać i przyszła im w pomoc inna grupa, złożona z japończyków i mandżurów w liczbie 30-u ludzi którzy odbili bolszewikom więźniów.

Rosja zbroi się

Tuchaczewski ma wyjechać do Londynu w celu uczynienia zamówień broni i amunicji w fabrykach angielskich.

Dom Oświatowy w Katowicach

Ojciec Święty Wyzdrowiał

Papież z powodu zastąpienia nie dawał żadnych postuchów. W każdym razie stan Ojca Św. nie budzi żadnych obaw. Papież był lekko zaziębiony i przeto musiał pozostać kilka dni w łóżku. Obecnie Ojciec Święty powrócił do zwykłego trybu życia.

Narada admirałów francuskich i angielskich.

Donoszą z Malty, że na pokładzie statku „Queen Elisabeth” odbyła się narada admirałów francuskich i angielskich, dowodzących eskadrkami na morzu Śródziemnem.

ZE SPORTU

Kusociński nie wystąpi na Olimpiadzie

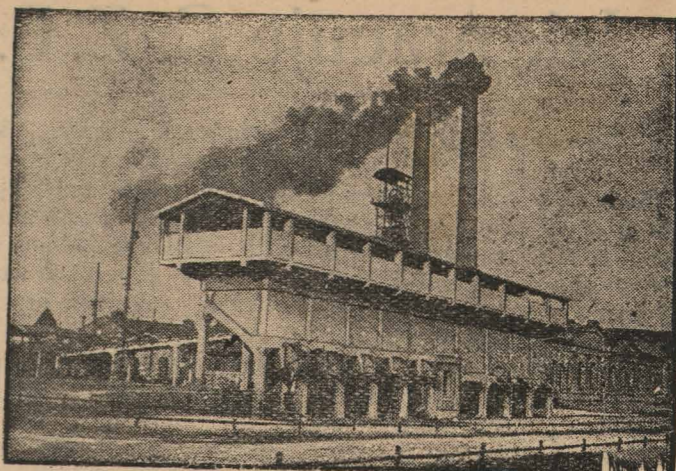
Pytanie, czy Kusociński będzie jeszcze mógł startować na Olimpiadzie berlińskiej, czy też nie — interesowało oddawna cały polski świat sportowy. Opinia była naogół zdania, że długotrwała kuracja chorego kolana Kusocińskiego powinna dać jakieś rezultaty. Tymczasem stało się inaczej. Oto rozmowa, jaką miał z Kusocińskim jeden z dziennikarzy:

— Może pan śmiało napisać — mówi Kusociński — że na olimpiadzie w Berlinie startować nie będę.

— Czy pan nie ma już żadnej nadziei na powrót na bieżnię?

— Łudziłem się przez wiele miesięcy na ten temat, chodziłem do różnych lekarzy, i na najrozmaitsze zabiegi. Chwilami bywało nawet lepiej, próbowałem wtedy trochę biegać, ale potem znów noga bolała i trzeba było w inny sposób zaczynać. Obecnie położenie jest tego rodzaju, że tylko operacją można wyleczyć moje kolano. Ale cięcie chirurgiczne sprawy, że już biegaczem być nie można. A zatem muszę się dzisiaj pożegnać z występem na olimpiadzie. Pojadę tam, lecz w charakterze widza.

— Czy Polski Komitet Olimpijski wie już o tem?

Kopalnia węgla „Eminencja” w Katowicach

ALEKSANDER ZIOLEK

Na co nas stać i czego dokonać możemy

3) (Dokończenie)

Zbyt polskich artykułów fabrycznych w Brazylii.

Skoro pragniemy wprowadzenia wyrobów polskich opierać na naszym osadniku, jako najliczniejszym elemencie wychodzącym, musimy się zgodzić z tem, że mniejsze czy większe powodzenie tego zamiarzenia zależy będzie od skutecznego rozwiązania problemu rolniczo-gospodarczego, o którym była mowa w poprzednim rozdziale. Jeżeli już nie w oparciu o Polskę, przynajmniej w początkach, to w oparciu o rynek wewnętrzny trzeba tego dokonać najszybciej. Tak czy inaczej, nasz osadnik musi uzyskać większy dopływ pieniędzy za swoją pracę, gdyż pozostając nadal w biedzie, nie zici naszych nadziei jako konsument wyrobów pochodzących z importu polskiego. Będzie nadal obywatel się starzyzną lub kontentował byle jaką tandetą, uzyskaną na „trocho” od wędziarza. Podniesienie więc rentowności gospodarstw, a tem samem i zamożności kolonisty, jest ściśle związane ze zbytem fabrykatów polskiego pochodzenia. Pracując na tem polu pod przyszłą ekspansję ze zdwójoną energią, należy również myśleć narazie w granicach skromniejszych, nad lokowaniem wytwórczości polskiej tam, gdzie już dzisiaj jest to możliwe. Musimy jednak zdać sobie sprawę, że przeżywany okres światowego kryzysu szczególnie jest nieprzychylnym momentem dla zdobywania nowych rynków zbytu. W odniesieniu do Brazylii, pominiwszy już istniejące ograniczenia dewizowe, które w najgorszym wypadku można ominąć przez szeroko dzisiaj stosowaną w handlu zagranicznym t. zw. kompensatę, nie posiadamy tu ani jednej firmy importowej ręcznie polskiej, któraby zająta się gorliwie propagandą i wprowadzaniem polskich wyrobów na rynek brazylijski. A musi to być akcja systematyczna, obliczana na dłuższy okres czasu, jednocześnie uparta i przygotowana w początkach na pewne poświęcenia, gdyż firmy obce, głównie niemieckie, istniejące tutaj od dziesiątków lat pewnością nie przyjmą pojawiającej się konkurencji z otwartymi ramionami. Każda praca pionierska wymaga ofiar i zabierających się do wprowadzania polskich towarów oprócz walorów dobrego kupca, musi posiadać w sobie wiele cech zdrowego narodowego patriotyzmu. Nie należy również zapominać, że ujemną stroną jest fakt, że w Brazylii niewiele posiadamy firm handlowych polskich o charakterze detalicznym, które mogłyby w dużym stopniu ułatwić zadanie polskiemu importerowi. Gdy do tego dodamy już wspomnianą słabą zdolność nabywczą ogółu wychodźstwa polskiego — otrzymamy dość szary, jednak realny obraz obecnych możliwości chłonnnych dla wytwórczości ojczyznej.

blizną liczbą 250 tysięcy naszego Wychodźstwa w Brazylii. Licząc konsumcję skromnie, choćby milrejsa miesięcznie na głowę, otrzymalibyśmy wcale pokązną sumę. Mnożąc przez rok, dziesięć lat i t. d. otrzymalibyśmy dziesiątki milionów milrejsów, które popłynęłyby do kieszeni naszego brata za oceanem, który znowu od nas kupowałby kawę, bawełnę, tytoń i t. p. Wizja piękna, ale niestety tylko na papierze i w bujnej wyobraźni — praktyka zwykle jest mniej kolorowa.

Jednak mimo takich „pesymistycznych” horoskopów, trzeba do wspomnianej pracy zabrać się koniecznie i to nie odkładając jej na lata. Propaganda w prasie czy w inny sposób nie przeszkadza, ale najskuteczniejszą propagandą jest sam towar, który narazie choćby w niewielkiej ilości, musi się ukazać na rynku brazylijskim pod wyraźną marką polską, systematycznie zyskując sobie tutaj prawo obywatelstwa. I nie tylko lansować go wśród swoich, ale w przystosowaniu do wymagań i gustów, zyskiwać sobie odbiorców wśród obcych. Każdy rozsądny kupiec doskonale wie, że wejście z nowym towarem na nowy rynek, jest niezmiernie trudne, ale znowu ten nie jest kupcem, kto się boi konkurencji!

Gdy jednostki bardziej przedsiębiorcze będą borykały się z pierwszymi trudnościami handlowymi, cały ogół nie tylko musi im pomagać w wysiłkach, ale jednocześnie wytyczyć siły w kierunku przygotowania terenu pod dalszą, prowadzoną już na szerszą skalę ekspansję gospodarczą Macierzy, w myśl zasad, omówionych w poprzednim rozdziale. Bo interes Macierzy jest interesem naszym i odwrotnie!

Jednak błędem byłoby oczekiwać na oficjalną inicjatywę z Warszawy. Takie mam wrażenie, że wówczas przedewszystkiem zajęlibyśmy się ubieganiem o wpływy i zabieganiem o intratne posadki, a cel główny, cel zasadniczy zeszłoby na plan drugi. Byłoby to z mięsca zle podjęcie, bo znowu mogłoby ująć ster w swoje ręce ludzie, którzy najmniej mieliby do powiedzenia w sprawach handlowych. Szkoda byłoby utopienia kapitałów, asygnowanych z Polski z dobrą intencją i takąż wiarą.

Podobna inicjatywa powinna wyjść od nas i ujęta przez ludzi energicznych, znających tujszy teren, stosunki itp. — oparta, przynajmniej w początkach o kapitał prywatny. Bo tylko takie podjęcie, przez ulokowanie własnych kapitałów — da rękojmie należytego poprowadzenia całej akcji. Jest dowiedzionem, że własny pieniądz lepiej się szanuje niż cudzy, a już najłatwiej jest eksperymentować obcimi kapitałami! Za przykład niech nam posłuży założony przez Polaków w Am. Północ. kilka lat temu dom importowy „Ampol” który wykazawszy się racją swojego istnienia w dziedzinie współpracy gospodarczej z Polską, po pewnym czasie uzyskał znaczne poparcie finansowe z Kraju i dzisiaj jego obroty z roku na rok poważnie wzrastają.

Sprzedaje się

teren 27 x 46 mtr. przy rogu rua Guarany i Almirante Tamandare w pobliżu od Rua 15 de Novembro, ulica brukowana, za 12.000\$000.

Informacje: Açougue Paulista ul. Ermelino de Leão róg Candido Lopes. — Telefon 203,

Transporte Iguassú

Przedsiębiorstwo transportów samochodowych

Przewóz towarów własnymi, potężnymi samochodami między miastami Kurytyba, Antonina, Morretes, Paranagua i P. Grossa

Przyjmujemy jakąkolwiek ilość towaru do przewiezienia. W Antoninie mamy własny dom spedycyjny (despachante)

Centrała: Kurytyba, rua Visconde de Guarapuava, nr 1126 — Telefon 403

Do pp. profesorek i profesorów

Podpisany podejmuje się załatwiania wszelkich spraw, jakie pp. Profesorowie lub inni interesowani mają w urzędach stanowych lub federalnych w Kurytybie. — Przyjmuję plenipotencje do podejmowania pensji pp. profesorów rządowych, zamieszkałych we wnętrzu stanu.

Jozef Domanski

Rua Comendador Araujo, 106-110 — Kurytyba

QUEM BEM ALIMENTA BEM CRIA para bem alimentar so com as **FARINHAS INTEGRAIS** "NEBBIA" porque são farinhas fabricadas sob um critério novo onde as propriedades sádias e nutritivas dos grãos dos cereais são totalmente aproveitadas

MAÇZKA ODŻYWCZA „ALEGRIA“

Zapobiega bólowi brzucha i wszelkim komplikacjom żołądkowym (SPECJALNIE U DZIECI) Produkt ten powinien być używany przez wszystkie matki, dbające o zdrowie swych dzieci. Sprzedaż we wszystkich aptekach, składach aptecznych i pierwszorzędnych sklepach spożywczych.

Polsko-francuskie linie okrętowe CHARGEURS REUNIS I SUD ATLANTIQUE Informacji bezpłatnych w języku polskim i portugalskim udziela jedyny przedstawiciel na Paranie **THEOPHILO G. VIDAL** Rua Barão do Rio Branco, 195-209 - CURITYBA. Wszyscy Polacy powinni jeździć tylko naszymi okrętami które są najlepsze pod każdym względem

Transportadora Graciosa Przewóz towarów samochodami między miastami Kurytyba - Morretes - Paranaguá - Antonina i z powrotem SZYBKOŚĆ PEWNOŚĆ TANIO Z domu do domu, ze składu do składu KURYTYBA - Rua Voluntarios da Patria, 9 - telefon 210 TRANSPORTADORA zwraca się do Szan. Publiczności z prośbą o dawanie jej pierwszeństwa przy zleceniach **Telefon 210**

Hotel Polski HOTEL MARTINS Marcina Jarugi Curityba ULICA RIACHUELO 114 Paraná Vis a vis Pałacu Muncypalnego róg placu Dr. Generoso Marques Telefon, 989 - Caixa postal, 463 - Adres telegraficzny "HOTEMAR". Urządzenie pierwszorzędne w modnym żelazo-betonowym pałacyku, z wszelkimi wygodami i higieną KUCHNIA PIERWSZORZĘDNA. CENY PRZYSTĘPNE. SALON NA PRÓBY I WZORY.

List, który zawiera prawdziwy skarb (Z Porto Alegre, R. Gr. do Sul) Pan P. Silva poważny funkcjonariusz z oddziału rachunkowości w biurze drogi żelaznej R.G.S., mieszkający przy ul. General Lima e Silva 549, mówi: "Czuje się w miłym obowiązku zakomunikowania Sz. Panu, iż POMADA MINANCORA jest jedyną, która trjumiuje w obecnych czasach w leczeniu WRZODÓW etc., gdyż żadna inna dotychczas jej nie doścignęła, czego najlepiej dowodzą moje próby osobiste. Cierpiałem przed 5 laty na wrzody na jednej z nóg, na które nie mogłem znaleźć lekarstwa przez przeciąg całego roku. Zrozpaczony postanowiłem spróbować jeszcze POMADY MINANCORA i nie zawiodłem się, gdyż w przeciągu 3 dni (trzech dni!!!) rany jakoby na zaklęcie, zaschły, pozostawiając zaledwie blizny, które mogą służyć jako dowód tego, co powyżej powiedziałem. Wielu osobom cierpiącym na różne rany i wrzody, doradziłem użyć niezwłocznie POMADY MINANCORA, za co już po paru dniach odbierałem szczerze podziękowania. Niedawno pewna pani, której synek miał GŁOWĘ POKRYTĄ WRZODAMI, skarżyła się, że lekarz przepisał zastrzyki, z których każdy kosztuje 18\$. Doradziłem jej pomadę, którą sam już się wyleczyłem i po upływie tygodnia owa pani przyszła aby podziękować mi za dobrą radę, w rezultacie której po nieznacznym wydatku 3\$ za jedno pudełko tej prawdziwej królowej pomad „MINANCORA", dziecko pozostało wyleczone. Wobec tego gratuluję Panu tak ważnego wynalazku i łączę ponownie wyrazy podziękowania za doznane wyleczenie". (a) **MIŁOSIĘRDZIE** jest wielką cnotą. Bądź miłosiernym: zaleć pomadę Minancora potrzebującym. Nigdy nie istniała podobna na świecie. Umieść niniejsze w takim miejscu aby wszyscy mogli czytać, a spełnisz dobry uczynek. Sprzedaż w całej Brazylii. Drogeria Hess, Rio, R. 7 de Setembro 61, posiada na składzie wszystkie produkty „MINANCORA".

Polecaj „Gazetę Polską” sąsiadom i przyjaciołom

BANK FRANCUSKO-WŁOSKI DLA POŁUDNIOWEJ AMERYKI Kapitał fr. 100.000.000.000 — Rezerwa fr. 139.000.000.000 Centrala PARYŻ (Rue Halevy, 12) FILJE w BRAZYLII: S. Paulo — Rio de Janeiro — Santos — Curityba — Porto Alegre — Recife — Rio Grande — Bahia. AGENCJE: Araraquara, Barretos, Botucatu, Caxias, Espírito Santo do Pinhal, Jahú, Moçóco, Ourinhos, Paranaguá, Ponta Grossa, Ribeirão Preto, Rio Preto, S. Carlos, S. José do Rio Pardo, S. Manoel. ARGENTYNA: Buenos Aires — Rosario de S. Fé. CHILE: Santiago — Valparaiso. COLOMBIA: Barracquilla - Bogotá. URUGWAJ - Montevideo **Bank Francusko - Włoski dla Południowej Ameryki** przyjmuje depozyty dyspozycyjne á vista, z wypowiedzeniem lub na stałe, płaćąc dobre procenty. Bank prosi swą Szan. Klientelę o informowanie się o każdej operacji bankowej — adresując zapytania do filii w Kurytybie (Sucursal em Curityba — Rua 15 de Novembro 316), albo pod adresem jego agencji w Ponta Grossa i Paranaguá.

FABRYKA OBUWIA ATAB MIGUELS. ATAB Travessa Oliveira Bello, Nr. 17 — CURITYBA PARANA Posiada zawsze na składzie ogromny wybór obuwia męskiego, damskiego i dziecięcego po cenach bezkonkurencyjnych. Przyjdźcie i przekonajcie się! **Wielki wybór nowych kapeluszy.**

Relojoaria Progresso 246 Praça Tiradentes 246 Obok Sklepu P. Demeterka Wszelkie naprawy zegarowe oraz biżuterji wykonuje się z największą punktualnością. Wszelkie naprawy oraz sprzedaż towarów są pod gwarancją firmy. Fabryka pierścionków ślubnych. Ceny bezkonkurencyjne. Upraszają się uważać na firmę **RELOJOARIA PROGRESSO** IPraça Tiradentes nr. 246 Skupuje złoto i srebro, płaćąc najwyższe ceny. Upoważniony przez Bank Brazylijski

Fabryka gwoździ „Central Paranaense“ Max Rosenmann i Syn ul. Rosario nr. 3 — Kurytyba — Parana U W A G A Cena gwoździ „puntas Paris“, „A varejo“ (ta sama cena w paczkach co i w atacado) 13 x 15 5\$800 155 x 21 4\$700 17 x 27-30 4\$400 19 x 36-39 4\$100 14 x 18 4\$800 166 x 24 4\$600 18 x 33-36 4\$200 50 x 42-45 4\$000 Produkt gwarantowany i wyborowy. Skorzystajcie z okazji nabycia po powyższych cenach hurtownych! **Zyto i pszenica** — Kupujemy każdą ilość żyta i pszenicy. Oferujemy prosiny składające w naszym domu: Max Rosenmann i Syn Rua do Rosario nr. 3 — w Kurytybie

„CRUZEIRO“ i „SURPRESA„ Jedynie makili które powinny być używane przez wszystkich, którzy dbają o swe zdrowie **MŁYN W JOINVILLE** (Caixa postal, 110) AGENCI W KURYTYBIE: **Lattes & Cia.** Caixa postal, 325 Telefon 7-2-2 RUA MARECHAL DEODORO, 23 - CURITYBA

Casa de Saude SÃO FRANCISCO DOM ZDROWIA — KLINIKA PRYWATNA CURITYBA, ULICA SÃO FRANCISCO, 25 **DR. JORGE MEYER FILHO** Na sposób nowoczesny urządzona klinika. Wzorowa czystość i higiena. Uprzejma obsługa. — Ceny przystępne. Nowoczesny aparat Roentgena. — Sztuczne ultra-fioletowe promienie słoneczne. — Zystoskopia i t. d. **Specjalność:** Operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach, stosowanie sztucznego pneumothorax w cierpieniach płuc. **Godziny przyjęć: od 10 do 11,30 i od 4 do 6 wiecz.**

LEKARZE DENTYSTYSCI **Dr. Aleksander Dobrowolski** Klinika medyczno-chirurgiczna Leczenie zylaków, wrzodów, hemoroidów. Chirurgia ogólna. Syfilis, choroby weneryczne. Własne laboratorium do analiz. **KONSULTORJUM:** Pracę Tiradentes, 322. Od 10 do 12 i od 3 do 6 godz. **MIESZKANIE:** rua 13 de Maio, 383

Dr. Józef Czaki Choroby kobiet i klinika ogólna W piątek od 1 do 3. W soboty od 9 do 11 i od 1 do 3. Apteka Stelfeld ul. Com. Araujo.

DR. DANTE ROMANÓ Z praktyką w szpitalach berlińskich Eks-internista Szpitala Ewangelickiego i Santa Casa de Misericórdia w Rio de Janeiro. Profesor sekcji operacyjnej na Fakultecie Medycyny. Leczy syfilis, choroby dróg moczowych, i kobiece. Promienie ultra-fioletowe, operacje wyrostka robaczkowego, przepukliny, hemoroidów, wrzodów i nowotworów, chirurgia pochwy rozdwojonej, jajników, przewodów, pęcherza, nerek, żołądka, płuca, gruczołów, wątroby, i t. d. **Konsultorium:** Praça Tiradentes Nr. 554 (nad apteką Minerwa) **Rezydencja:** Praça Senador Corêa, 3.

Dr. Carlos Heller z praktyką w szpitalach w Hamburgu, Paryżu i Wiedniu. Szef kliniki ginekologicznej i okulisty. **Klinika medyczna.** — Choroby piersiowe, skórne, płciowe. — Promienie ultrafioletowe. **Konsultorium** av. João Pessoa, Nr. 52 od 10,30 do 11,30 i od 16,30 do 18,30 **Porady:** od 10 do 11 i od 3 do 5.

DR. M. ISAACSON Profesor Fakultetu Medycznego na Uniwersytecie Paranańskim Operacje i pomoc przy porodach. — Choroby kobiece. — Gruźlica. — Dżieternia. Promienie ultra-fioletowe. **Konsultorium:** rua 15 de Novembro 257 2-gie piętro. Tel. 1163. **Rezydencja:** Av. João Gualberto 221. Tel. 2-8-3.

Marja Kryńska Lekarz-dentysta **pryjmuje od 1 do 6 pop.** **Ul. Ebano Pereira, 356** Telefon 1-2-5-8

NAJWIĘSZE ODKRYCIE dla Kobiet FLUXO-SEDATINA (REGULATOR VIEIRA) **Kobieta nie będzie wlećć cierpiała** W 2 godzinach ustają kolki miedczne. Środek zastosowywuje się przy upławach, bólach perjo-dycznych, po porodzie, krwawieniu itd. Środek uspokajający i wzmacniający. **FLUXO-SEDATINA jest zalecaną przez 10,000 z górą lekarzy.** **FLUXO-SEDATINA znajdujesię wszędzie do nabycia.**

UŻYWANY ostecznie w wojsku ELIXIR „914“ Po kilku dniach użycia tego lekarstwa zauważyć można: 1.)—Krew czysta, wolna od wszelkich nieczystości i dobry stan zdrowia. 2.)—Zniknięcie przyszców, egzemy, wrzodów, swędzenia, ran jęczących etc. 3.)—Zniknięcie zupełnie REUMATYZMU, bólu w kościach i bólu głowy 4.)—Zniknięcie objawów syfilicznych i wszelkich niedomagań spowodowanych przez syfilis. 5.)—Żołądek i kiszki w doskonałym stanie, bo „ELIXIR 914“ nie atakuje żołądka i nie zawiera joduretu. **Jest jedynym lekarstwem czyszczącym krew, które posiada świadectwa szpitali od specjalistów oczu i cho-dób syfilicznych.**

BÓL Jedynym srodkiem dla usmierzenia go jest **UŻYCIE BALSAMU STA. HELENA**

DYPLOWOWANY LEKARZ DENTYSTA Jan Skalski posiadający długoletnią praktykę, wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres dentystryki, starannie i po najniższych cenach. **Godziny przyjęć: od 8 do 12 i od 13 do 18** **Rua Emiliano Pernetta Róg ul. Brig. Franco, 1985** **Kurytyba — Parana**

Gabinet Dentystyczny J. Furmaniak SCHMIDTINGEROWA i Leczenie zębów, plombowanie, wyjmowanie bez bólu, wprawianie sztucznych zębów, szcęk i t. d. **Treze de Maio nr. 818** **Przyjmuje od godz. 8-12 i od 1-5 popot.**

Dyplomowany dentysta J. Campelli Filho KONSULTORJUM: Rua Emiliano Pernetta, 97 (naprzeciwko Szkoł Normalnej) **PORADY od 9-11 i od 6-8**

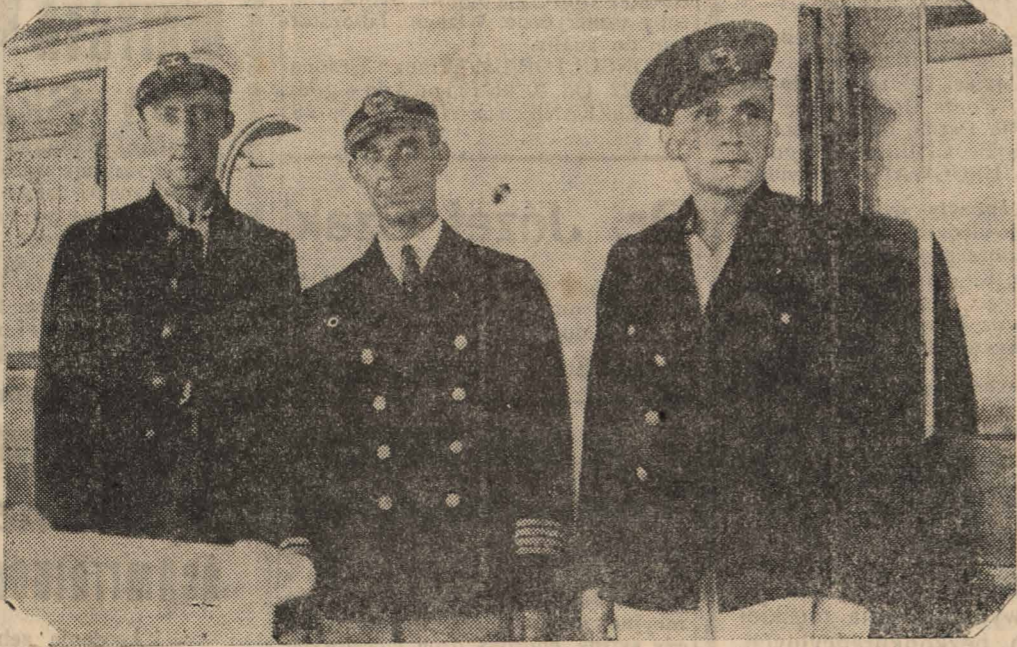
KLINIKA DENTYSTYCZNA Jacka Dromiewicza Wprawia zęby sztuczne z podniebieniem i bez, w złocie i kanczuku. Plombowanie i wyjmowanie zębów bez bólu. Robota pierwszorzędna. Ceny przystępne. **RUA MONSENHOR CELSO 148 (1p) (Daw. 1-o de Março) CURITYBA**

„A BRANDINA“ Wielka parowa fabryka cukierków pierwszorzędnych, pastylek gumowych pomadek i t. d. Cukierki malinowe, kokosowe, miętowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, mleczne i gumowe. Oprócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Upraszają się Szanownych Rodaków o łaskawe przekonywanie się, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie. Każdy Polak powinien kupować tylko cukierki z polskiej fabryki **„A BRANDINA“** **Specjalność fabryki:** Jaja cukrowe i **BRACIA SOBANIA** Rua Nunes Machado, 300-304 Curityba - Telefon, 1423 - Paraná.

SANGUE! SANGUE! SANGUE! **SANGUENOL** (Formuła niemiecka) **Jedynie lekarstwo w świecie z 8 srodkami wzmacniającymi: ośmiat, wapno, arsenik i t. d.** Po 20 dniach użycia zauważa się: 1. Ogólny powrót sił i zwiększenie apetytu 2. Całkowite zniknięcie bólów głowy, bezsenności i nerwowości. 3. Ustąpienie depresji nerwowej i wychudzenia u pici objoja. 4. Nabranie na ciełe wagi 5.3 kilo. **SANGUENOL JEST WIELKIM WYNALAZKIEM NAUKOWYM** — orzeczenie dra Manoela Soares de Castro.

Café Cury **PALENIE i MIELENIE KAWY Fortunato Leite Dias de Paiva** Telefon Nr. 1179 — Adres dla telegramów: „TYBA“. Rua Commendador Araujo Numer, 107 Curityba Paraná

Nasze wilczki morskie

Kapitan okrętu „Wisła” Stefan Ciundziewicki wraz z pierwszymi oficerami statku, podczas pobytu w Santos w dniu 23 stycznia br. Fotografia została zdjęta na pokładzie okrętu.
Panie Kapitanie: Kiedy będziemy mogli powitać pana i „Wisłę” w portach Paranaguá i Rio Grande?
Szczęśliwej drogi, a wiele częstych powrotów do nas!
Dowidzenia!

HANDEL BRAZYLII Z POLSKĄ

Rio Grande do Sul

Tajemniczy złodziej

Ostatnia wymiana zdań w miesięcznej prasie polskiej o polskim eksporcie do Ameryki południowej i rozwiniętej w dwa rozbieżne kierunki. Jedni są zdania, że na przód trzeba wytworzyć zapotrzebowanie na polskie towary i wysuwają hasło dopominania się na rynku tych towarów, inni zaś odwrotnie, chcą naprzód wiedzieć podaż polskich towarów na tymże rynku. Ci ostatni twierdzą, że wprowadzenie na rynek polskiego eksportu a priori, może dopiero spowodować popyt na te towary.

Kto ma rację? — Jak zwykle, rozwiązanie i tej kwestii znajduje się w pośrodku.

12 lat temu powziąłem i przeprowadziłem inicjatywę eksportu z Polski do Brazylii lokomobil i maszyn rolniczych.

Na te przedmioty polskiego przemysłu wcale nie było wówczas w Brazylii zapotrzebowania, bo tutejszy rynek był już zajęty przez inne kraje eksportujące jak Niemcy, Ameryka Północna i Anglia. Przed realizowaniem tej inicjatywy odnieszono się do niej bardzo pesymistycznie i twierdzono, że eksport z Polski nie będzie mieć powodzenia.

Wszystko poszłoby zupełnie inną drogą, gdyby się umiano zabrać do tej sprawy tak jak należy, a nie tak jak bywało. Twierdziłem, że jeśli nie mamy na tutejszym rynku towarów polskiego pochodzenia, to tylko dlatego, że nie umiano i nie chiano się do tego zabrać rzetelnie. Podaż i popyt musi iść ze sobą w parze. Towar musi być na rynku, a wtedy dopiero można się o niego dopytywać w sklepach i nie będzie to ani śmieszne ani też nieaktualne.

Hasło „swoje do swego po swoje” jest możliwe tylko tam w Polsce, ale nie tutaj, bo nie mamy właśnie tego, co stanowi o „swoje”. Mijmy swoje, a wtedy o nie będziemy się dopominać. Tylko to „swoje” musi być potrzebne, dobre i nie zagrożone!

rejsów, pługi polskie i inne maszyny, również dawały dobre wyniki.

Wszystko to, to już dzieje dawne i może obecnie nieaktualne, bo warunki się zmieniły. Ale jedna jest z tego nauka: towary mogące mieć tutaj powodzenie, trzeba tak skalkulować, ażeby cena ich mogła być konkurencyjna i żeby były dobre. Popyt na nie sam się wytworzy, ale trzeba je mieć na rynku. Jest nonsensem żądać od kupca polskich towarów, kiedy ich niema na rynku. Gospodyni, która potrzebuje np. dobrego garnka emalowanego wyrobu zagranicznego, czy może żądać od kupca, ażeby dał jej garnek polskiego wyrobu? Niby może, ale byłoby śmieszne takie żądanie, wiedząc, że na rynku wogóle niema tego rodzaju towarów polskiego przemysłu. Inaczej będzie wyglądać, gdy towary polskie będą już na rynku brazylijskim. Ołówki Majewskiego niegdyś, dzięki ich istnieniu na tutejszym rynku, miały niezłe powodzenie i nie było nonsensem zapytywać się o nie w składach przyborów do pisania i w sklepach na kolonji. Teraz ich już niema, więc jakże się o nie dopytywać?

Wszystko poszłoby zupełnie inną drogą, gdyby się umiano zabrać do tej sprawy tak jak należy, a nie tak jak bywało. Twierdziłem, że jeśli nie mamy na tutejszym rynku towarów polskiego pochodzenia, to tylko dlatego, że nie umiano i nie chiano się do tego zabrać rzetelnie. Podaż i popyt musi iść ze sobą w parze. Towar musi być na rynku, a wtedy dopiero można się o niego dopytywać w sklepach i nie będzie to ani śmieszne ani też nieaktualne.

Hasło „swoje do swego po swoje” jest możliwe tylko tam w Polsce, ale nie tutaj, bo nie mamy właśnie tego, co stanowi o „swoje”. Mijmy swoje, a wtedy o nie będziemy się dopominać. Tylko to „swoje” musi być potrzebne, dobre i nie zagrożone!

Stanisław Hessel.

Szanowny Rodaku!

Szczęście Twego syna jest w handlu. Może zostać buchalterem „contadorem” a nawet adwokatem w sprawach ekonomiczno-handlowych — zapisując się od 12-go roku życia na naukę w

WYŻSZEJ SZKOLE HANDLOWEJ

(Academia Superior de Comercio)

Rua Com. Araújo, 276 --- Tel. 1153 --- Kurytyba

Dyplom z prawami rządowymi, ważny na całą Brazylię!

Wszelkich informacji udziela dyrektor zakładu profesor ELJASZ METYNOWSKI.

WSKAZANIA JUNACKIE

Dla ożywienia pracy scenicznej w Junaku

Nacz. Rada Junacka na swem plenarnem posiedzeniu sprawozdawczym w dniu 9 bm., rozważając sposoby wzmocnienia działalności organizacji junackiej w tym roku, oprócz szeregu innych rezolucyj postanowiła zdwoić wysiłki w kierunku ożywienia teatrów amatorskich w interjerze. Doskonale nam wiadomo, że scena amatorska zdawiem dawna stanowiła na tutejszym wychodźstwie warsztat pracy młodzieżowej w interjerze i zarazem była niezastąpioną dotąd podporą materialną naszego szkolnictwa.

W ciągu ostatnich lat jednakże, dzięki wadliwym metodom pracy społecznej, stosowanym przez czynniki dysponujące środkami na opiekę nad szkołami i organizacjami, scena amatorska w interjerze a nawet Kurytybie zeszła na plan ostatni, z ogromną szkodą dla samodzielnego rozwoju szkolnictwa i ruchu organizacyjnego w ogólności. Wobec konsekwentnego obcinania zapomóg oświatowych z zewnątrz, teatr ludowy odzyskuje swe dawne znaczenie, jako czynnik niezastąpiony, i tradycje z lat 1927-29 z okresu działalności Zw. Młodz. Wiejsk. — muszą powrócić żywą falą, tym razem przez oddziały junackie. Zmieniła się bowiem tyłko i uogólniła nazwa organizacji, ale jej zadania pozostały te same.

Junak z racji swego charakteru młodzieżowego zdąży szeroko rozwinąć tyralerę poprzez całokształt społecznego życia kolonji, a skutkiem tego zagarniać musi wszystkie jego dziedziny i wlewać nowy zapał w stare formy tego życia.

Hasło, że „trzeba z żywymi naprzód iść, po życie sięgać nowel” — które przyświecało tu związkowi młodzieży w interjerze w ubiegłym dziesięcioleciu, nie zostało w „Junaku” zapomniane, ale trwa wciąż aktualnie.

Nacz. Rada pragnie przeprowadzić do podstaw ożywienie ruchu teatralnego w interjerze. Dotkliwym brakiem w tej dziedzinie był brak utworów scenicznych, nadających się na sceny w interjerze, ale brak ten zawniósł przedewszystkiem wadliwemu gospodarowaniu tym materiałem. Całe masy egzemplarzy leżą w

listów z pogroźkami. Sześć firmy White Martins zawiadomił policję, o otrzymaniu pisma. Delegat poraził, by pod drzwi włożono kopertę, w sposób jak tego złoczyńca żądał, z listem zawierającym inną propozycję. Policja ustawiła dwóch detektywów w ukryciu, którzy mieli obserwować dotychczas dom. Prawdę mówiąc, policja nie spodziewała się by tak doświadczony złodziej iść się nabrać na tak niezdarne kawałki. Lecząc około 22-jej godziny, zjawił się jakiś człowiek w mundurze i oglądając się bacznie naokoło, zbliżył się do drzwi firmy. Po chwili pochylił się i pochwycił za kopertę. Detektywi w jednej chwili rzucili się nań i uwięzili. Zaprowadzony na policję, młody człowiek, o łagodnym wyglądzie, twierdził że otrzymał polecenie zabrania listu, od niejakiego Willego, za co otrzymał 20\$000. Wzięty był ubrany w mundur strzelca l. 4 (Tiro de Guerra) nazywa się Jorge Marcelino Pufal. Jak się przekonano, rzeczywistocie należał do strzelca i odbywał pilnie ćwiczenia, chcąc otrzymać książeczkę rezerwisty. Gdy zapowiedziano mu, że zostanie przeprowadzony w jego domu rewizja, stracił pewność siebie, zbladł i za chwilę wyspiewał całą prawdę. Był on robotnikiem, lecz miał zamirowanie do czytania sensacyjnych książek, opisujących wyczyny złodziejskie. Również wszystkie filmy o gangsterach podobały mu się niezmiernie. W końcu porzucił pracę i postanowił prowadzić życie złodzieja na wielką skalę. Wiodło mu się świetnie, lecz jedna chwila zrujnowała całą przyszlą karierę, niedosłzłego Arsena Lupina. W czasie rewizji, znalezione w jego domu, skradzionych przedmiotów na sumę 20-tu kontów. Jest przekonany, że nie spotka go wielka kara, a nim został odesłany do celi więziennej, zwrócił się do delegata policji, twierdząc, że nie może stracić wojskowego ćwiczenia, odbywającego się tej nocy.

szafach towarzystw i prywatnych osób bezużytecznie, bo raz odegrane w danej miejscowości, nie mogły mieć innego zastosowania. Dzięki temu zaistniał kryzys sztuk teatralnych w towarzystwach, sztucznie wywołany i konserwowany. Zanim więc na prośbę NRJ. Świat. Zw. Polaków w Warszawie nadeszła zapas świeżych i odpowiednich utworów scenicznych, należy co prędzej zlikwidować wewnętrzne środki ten anormalny stan rzeczy.

W tym celu Nacz. Rada wzywa wszystkie oddziały do natychmiastowego odesłania do NRJ wszystkich egzemplarzy sztuk już odegranych a znajdujących się w bibliotekach miejscowych towarzystw i junackich.

Podobnie apelujemy do osób prywatnych o uczynienie tego samego z egzemplarzami będącymi w ich posiadaniu.

Zebrałe tą drogą sztuki Nacz. Rada ogłosi w wykazie za pośrednictwem prasy, aby oddziały szkolnych mogły wybierać utwory jeszcze u siebie nie wystawiane i takowe od NRJ wypożyczać bezpłatnie ale za zwrotem.

Fozatem jeszcze, dla ożywienia ruchu teatralnego w oddziałach i przy zaniebanych towarzystwach, Nacz. Rada przy pomocy Instruktora WF. postanowiła zaangażować t. zw. wędrownego nauczyciela teatralnego, dla teatrzyków ludowych przy „Junaku” w interjerze.

W. Wójcik — Sekretarz NRJ.

Odpowiedź Redakcji

Pan Dr. Stanisław Wentzcowitch w S. Paulo.

Nadesłanej nam korespondencji w formie sprostowania, nie możemy umieścić, ponieważ: 1) zawiera ona wycieczki nieuzasadnione przeciw osobie naszego zaufania; 2) rzuca obelgi przeciw osobie nam nieznaną; 3) Trudno nam w to wierzyć, by cały Zw. Kat. aprobował tego rodzaju artykuł, który też oprócz „Wentzcowitcha” nie ma pieczęci Związku, ni podpis sekretarza lub księdza miejscowego; 4) Rozumie się że przez wyraz „Kościół Polski” p. Holeski rozumiał nie same mury kościoła, ale zebrań wiernych, to też wspomina w swym artykule, że „Kościół Polski” mieści się w kościele Ks. Salezjanów”. A więc nie widzimy w tem nic zdrożnego. Co do awanturników, to widocznie była racja, skoro sam Pan pisze, że „jednego takiego już usunęliśmy”, to znaczy, że jeszcze nie wszystkich. Co do duszpasterza, to tem lepiej, że paraja już go posiada, jak Pan wspomina. Korespondent powoływał się na słowa J. Em. Prymasa Polski Kard. A. Hłonda, który obiecał wyznaczyć księdza stałego.

Jeśli korespondencja pt. „Kościół Polski” zawierała jakieś niedokładności, prosimy o nadesłanie sprostowania w tonie spokojnym, rzeczym, aby nam umożliwić pomieszczenie.

Cukierki Lachowakiego i Kuli
Czekolada 100 szt. 7\$000
1000 bibulek 2\$000
Gazety: GAZETA POLSKA i
Lud jak i kalendarze
Cygarnice od 6\$000
Floreciki — Pracę Tiradentes, 305

Gdzie mamy kształcić swych synów?

Dowiadujemy się, że Stanowa Szkoła Rolnicza w Bacachery koło Kurytyby będzie miała w obecnym roku szkolnym około 30-tu wychowanków polskiego pochodzenia. Szkoła ta jest postawiona na wysokim poziomie, posiada internat, w którym uczniowie mają bezpłatne pomieszczenie. Wielka to ulga dla rolników, pragnących wykształcić swe dzieci, gdyż nie kosztuje ich nic ani nauka ani utrzymanie — i dlatego osadnicy nasi wykorzystali tę możliwość w szerokim zakresie. Niestety, internat jest już zapelniony i szkoła nie przyjmuje dalszych wpisów.

Natomiast dzięki staraniom pana Gubernatora Manoela Ribasa ma zostać otwarty internat przy Szkole Rzemieślniczej w Kurytybie, w nowym gmachu przy ul. 7 de Setembro w pobliżu dworca kolejowego. Internat ten będzie bezpłatny dla synów osadników rolnych, z zobowiązaniem się, że wychowankowie po ukończeniu szkoły wrócą do swych rodzinnych osad i będą oddawali się rzemiosłom w kolonjach rolnych. Rządowi parańskiemu przyszłaby myśl, aby osady i kolonie mogły posiadać warsztaty rzemieślnicze i podnieść swój stan gospodarczy. — Zapisy do Szkoły Rzemieślniczej trwają jeszcze do dnia 20 lutego. Kandydaci do 15 lat muszą się wykazać dowodami uczęszczania do szkoły powszechnej w kolonji. Bliższe informacje w dyrekcji szkoły, mieszczącej się dotychczas w starym budynku przy placu Carlos Gomez.

Nadzwyczajna okazja!

Sprzedam za bardzo niską cenę cukiernię wraz z restauracją, przy Avenida João Pessoa, 130. — Informacje na miejscu.

LOTERJA STANU PARANA'

Plany popularne, zawierające zawsze największą liczbę premij przy najmniejszej liczbie biletów
Ciągnięcia w czwartki

BACZNOŚCI A FEIRA DAS LOUÇAS

Odwiedźcie ten nowy, prawdziwy „jarmark statków kuchennych”, który zaprasza Szan. Publiczność, aby się przekonano o naszych wielkich zapasach i niewidzianych dotychczas, niskich cenach.

Na składcie: Wielki wybór porcelany, fajansów, szkielek, artykułów użytku domowego i kuchennego jak talerze, garnki, wszelkie naczynia aluminiowe, żelazne itd. itd.

Ceny najniższe

Mówimy po polsku

Rua J. Bonifacio, 124

Kurytyba.

Całkowity wybór galanterji damskiej

SPRZEDAŻ HURTOWA I DETALICZNA

J. CURY & CIA

Pracę Tiradentes, 460 — KURYTYBA PARANA

Na Boże Narodzenie i Nowy Rok polecamy:

plaszczki jedwabne, torebki damskie, pończochy, zabawki

MÓWIMY PO POLSKU

BAZAR IRIS DOS TRÊS IRMÃOS 460